

ЗОРНИЦА.

ЕВАНГЕЛСКО
ПЕРИОДИЧЕСКО
СПИСАНИЕ.

ГОД. 4.

ЦАРИГРАДЪ, МАЙ 1868.

БРОЙ 5.

РЕЛИГИЯ-ТА И ОТЕЧЕСТВОЛЮБИЕ-ТО.

Листъ-тъ ни носи на заглавие-то си думы-тъ *Евангелско Периодическо Списание*, отъ което ся разумѣва че, ако и заради разновидность-тъ въ съдържания-та на тойзи листъ вмѣстявамы поучителны статии врѣхъ всякаквы полезны прѣдметы, пакъ желаемъ повече да ся занимавамы съ таквызи прѣдметы които ся касаѣтъ до евангелско-то учение. Не употребявамы рѣчь-тъ евангелско учение въ нѣкой особенъ или ограниченъ смислъ, както съ неѣж да прѣдставямы особны-тъ догмы на нѣкойхъ особныхъ църквѣхъ, но чисто онова учение, което, по наше-то разсужденіе, намѣрвамы съгласно съ онѣзи системѣхъ на правоучение-то която ся съдържава въ евангеліе-то и която трѣбаше да бѣде законъ-тъ и основа-та за вѣрваніе-то на всякого Християнина.

Въ излаганіе-то на свои-тъ си съвѣстны мнѣнія врѣхъ тѣзи прѣдметы не нападамы врѣхъ никого, но отдавамы на всякого пѣлиж-тъ свободѣхъ, който искамы за себе си, да има свое-то си мнѣніе врѣхъ тѣзи прѣдметы и ако ще честно да критикува наше-то; желаемъ, обаче, да не бѣгамы отъ истинѣхъ-тъ, но да смы вынаѣгы готови да защищавамы онова което, по убѣжденіе-то на съвѣсть-тъ ни, вижда ся намъ да е правото и нужно-то. Ако бы читатель-тъ да намѣри въ наши-тъ правоучителны разсужденія нѣщо което му ся види ново и странно, да го не отхвърли само защото е за него ново, но да го испыта споредъ истинѣхъ-тъ, защото истина-та е що дава цѣнность на нѣкое учение и

прави обязанность-тъ на чловѣцы-тъ да го пріемѣтъ. По това правило желаемъ да ся водимъ въ издирваніе-то на всякой прѣдметъ.

Два-та главни въпроси които интересуватъ не само Българскый-тъ народъ, но и всякой народъ, сѣхъ първо, религиозно-то и нравственно-то състояніе на общій-тъ народъ, и второ, гражданско-то му състояніе. Божій-тъ законъ е наложилъ на чловѣка два вида длѣжности. Първо, длѣжности-тъ ни къмъ Бога като нашъ Създателъ, Съхранитель и Искупитель, и второ, длѣжности-тъ ни къмъ чловѣцы-тъ. Стразмѣрно съ вѣрно-то исполняваніе на тѣзи разнообразны длѣжности така ще бѣде нравственно-то състояніе и гражданско-то състояніе на всякой народъ. Несумнѣнно подтвърждавамы че благоденствіе-то на всякой народъ зависи отъ исполняваніе-то на Божій-тъ законъ, също както здравіе-то на тѣло-то зависи отъ исполняваніе-то на онѣзи тѣлесны и вещественны законы подъ които смы подчинени. Който злоупотрѣбыва тѣло-то което му е Богъ далъ ще тегли въ немощъ и въ болестъ наказаніе-то, или *джереме-то*, което непрѣмѣнно слѣдува всяко прѣстъпваніе на вещественны-тъ законы. Който яде отровѣхъ, ще усѣти болѣхъ-тъ, и който ся прѣдава на пѣянство ще тегли наказаніе-то. Това всякой го знае. Малко-то дѣтенце скоро ся научава да не пѣпа огнь-тъ, защото гори, и да не скочи отъ високо мѣсто на долу, защото боли, но порасѣхли-тъ чловѣцы по нѣкогашъ не мислятъ че и нравственны-тъ законы сѣхъ

сж равно важни съ вещественны-тъ законы и че сж като тѣхъ неизбѣжни.

Създател-тъ е далъ на насъ чувство-то на отечестволюбіе-то. Обычамы мѣсто-то дѣто смы ся родили, колко и да е просто, и обычамы онѣзи които сж отъ родъ-тъ ни и радувамы ся отъ всяко нѣщо което помага на развитіе-то на народъ-тъ ни и на благополучіе-то на мило-то ни отечество. Тѣзи чувства сж добры и длѣжни смы да ги съхранявамы. Срамота е на оногизи който не усѣща едно живо съчувствіе съ народа си. Но всякой отечестволюбецъ трѣбваше да знае че истинно-то отечестволюбіе промышлява и ся старае не само за гражданско-то спокойствіе на народъ-тъ но и за душевно-то и нравственно-то му развитіе и напрѣдуваніе. Страхъ Господень е начало-то на мудрость, и законъ Божій е основа-та на всякъ нашъ длѣжность. Слѣдователно много е важно въ възпитаніе-то на онѣзи които подирь малко ще станѣтъ граждани, така да ся вкоренятъ въ тѣхъ тѣзи нравствени начала, щото да ги турятъ въ дѣйствиѣ когато влѣзватъ въ дѣятеленъ животъ.

Искренно исповѣдвамы че най голѣмата причина за беспокояваніе относително на бѣдѣщность-тъ на Българскій-тъ народъ ся намѣрва въ това че нравственно-то и религіозно-то развитіе не става съврѣменно и равностепенно съ умствен-то и гражданско-то развитіе. Въ други думы да речемъ, народъ-тъ напрѣдува въ други отношенія но отъ къмъ религіѣ-тъ, страхъ ны е че отъ день на день повече ся *изневѣря*. Богъ знае че това не го казвамы за да укоримъ нѣкого, но пріятелскы пытамы всякого здравомысленъ и безпристрастенъ Българинъ който чете тѣзи редове да ли не е тъй?

Общій-тъ народъ може да ся дѣли на два класа и да ся наричатъ учени-тъ и неучени-тъ. Неучени-тъ имать нѣкаквж си ревность къмъ религіѣ-тъ си, но ревность-та имъ не е по разумъ-тъ; не произхожда отъ едно разумно испытваніе и едно съвѣстно убѣжденіе за Божіѣ-тъ истинѣ, но отъ обичай и отъ едно прѣданіе, и слѣдователно послѣдувать невѣжливо, да речемъ, онова прѣданіе, и строго държатъ онова което имъ казвать други-тъ.

Отъ другѣ-тъ странѣ, онѣзи които ся

наричатъ учени, и сж пріяли до нѣидѣ си едно образование, остудени сж отъ къмъ религіѣ-тъ, и можемъ да речемъ, безъ да ги оклеветимъ, живѣятъ *безвѣрно*. Знаемъ че има нѣкои исклученія, но, за злѣ честь, това е днесъ общо-то положеніе на учены-тъ Българи. Водими отъ благородны и отечестволюбивы чувства защищать общѣ-тъ вѣрѣ на народа си, но всякой вижда че отъ съвѣсть не говорятъ, а гледать религіѣ-тъ като нѣщо за неучены-тъ, или като народнѣ свѣрскѣ за улучваніе-то на нѣкоѣхъ народнѣ цѣль, а не като единъ особнѣ и личнѣ длѣжность на всякого челоуѣка, за коѣ-то всякой има да отговори на Бога лично за себе си.

Защо да бѣде тъй? Имамы намѣреніе, съ Божіѣ-тъ волѣ да ся върнимъ на тозъ прѣдметъ въ другъ нѣкой брой.

МЛАДЫЙ-ТЪ ЧЕЛОВѢКЪ.

(продълженіе отъ брой 4-ий.)

Тойзи всеобщъ законъ сирѣчь, че челоуѣкъ пожьва онова което е посѣлялъ, ся относи на тѣлесны-тъ, умствены-тъ, и нравственыобычѣи, и е една верига съ удивителнѣ силѣ. Отъ тойзи законъ ся вижда какъ Богъ дѣйствува, и какъ ожесточава сърдце-то на грѣшника. Азъ нѣмамъ сумнѣе че той прави това; не чрѣзъ силѣ-тъ на Всеомощѣ-тъ си рѣжжъ, но чрѣзъ тойзи неизмѣняемъ законъ. Единъ челоуѣкъ — Фараонъ за примѣръ, посѣва упорство — и споредъ Божіе-то управление той пожьва упорство, — сжщо нѣщо което бѣше посѣлялъ. Ако ще посѣжъ въ пивѣ-тъ си кѣколь, каклиѣ или бодли, изисква ли ся нѣкоя особна сила Божія да направи пивѣ-тъ да произведе кѣколь и бодли? Това си става спорядъ опрѣдѣлены-тъ законы.

Тойзи законъ не става чрѣзъ Библиѣ-тъ, — той е основанъ въ самото му естество. Пърстъ-тъ Божій го е написалъ на всичко-то създаніе. Когато челоуѣцы-тъ потѣпкувать обличенія-та на съвѣсть-тъ и играѣтъ съ едно нѣщо толкова свято както истинѣ-тъ, тѣ посѣватъ за да пожьватъ единъ пригорѣнъ съвѣсть и да ставать по готовы да пригържатъ лѣжѣ-тъ нежели истинѣ-тъ. Може бы да не мыслите да ся утвърждавате въ заблужденіе като посѣвате развращеніе въ сърдце-то си, но че правите това е толкова вѣроятно колко-то е вѣроятно че събирате отъ ни-

вж-тъ сжщо-то нщо което сте посъляли. То не става чръзъ нкое особно дйствіе Божіе, нито чръзъ неговж-ж особенж заповѣдь, но чръзъ единъ естественъ законъ. Ако единъ богатъ чловѣкъ е самолюбецъ, събира имотъ само за себеси, —ако той никогашъ неразвеселява сърдцето на нкоюж вдовицж, и никогашъ не обърсва слъзы-тъ на нкое сираче, и не прави нкое добро съ имотъ-тъ си; какво посѣва таквъ чловѣкъ? Самолюбіе ще кажете—само студено самолюбіе; но ако тѣзи богатства изведнѣжъ исчезнатъ—ако той изведнѣжъ оскудѣе, не щатъ ли чловѣцы-тъ да бждатъ студены и самолюбивы къмъ него?—може бы и да ся радуютъ за испаданіе-то му, и така нивата му да приносва сжщо-то кое-то бѣше сѣялъ?

Глѣдайте сега на другъ чловѣкъ, на когото характеръ-тъ е съвсѣмъ противенъ на горній-тъ, единъ богатъ чловѣкъ кой-то е все готовъ да прави добро, и не живѣе за себеси. Ако той извѣднѣжъ оскудѣе; неще ли да ся върне тогазъ къмъ него единъ приливъ благость, съчувствіе и благодареніе? И така онѣзи благодаренія и благости които той сега поживя, не сж ли тѣ сжщо-то нщо което е той сѣялъ? Тойзи законъ е много силентъ, владѣе и въ небе-то—и въ Ада. Отъ тойзи законъ става че кога-то чловѣкъ ще избира единъ грѣхъ, тойзи грѣхъ естествено ще владѣе въ всичко-то му сърдце.

Силны-тъ желанія за грѣхъ никога не ще ся умаляватъ. Главный-тъ грѣхъ който е владѣлъ въ чловѣка на тойзи свѣтъ вѣчно ще крещи за удовлетвореніе-то си. Ако *сребролюбіе* вы е владѣло тука, —сжщый-тъ демонъ ще вы владѣе и тамъ, и сърдце-то ви вѣчно ще пламти съ желаніе за печалбж безъ да приеме нито най малко нщо. Ако *развращеніе* е демонъ-тъ ви тука, — нечистый-тъ духъ ще отиде съ васъ, и ще вы увіе въ вѣченъ пламъкъ! Ако *честолубіе* вы е владѣло тука,—тойзи безсѣненъ демонъ ще вы води да пожнете нивж-тъ на несполукж и оскърбленіе за всегда. Охъ! бждщность чловѣческж! Тукашный-тъ владѣтеленъ грѣхъ, вѣчно да бжде владѣтеленъ грѣхъ! Грѣхъ да ся сѣе и поживя за всегда! Ако знакъ-тъ Каиновъ и да не е на чело-то на убіецъ-тъ; ако

тъмна-та пещера която е видѣла дѣло-то, и дълбоки-тъ пещери на океанъ-тъ които сж скрыли убытый-тъ, ако и да исчезнатъ,—ако и земя-та и океанъ-тъ да изгорятъ и никой свидѣтель за грѣхъ-тъ да не остане; ако и свидѣтельный-тъ Ангелъ да не прочете описаніе-то за много вѣкове и никоя таблица въ вселеннжж да не показува винж-тъ, пакъ вы ще четете земны-тъ грѣхове написаны на чело-то и на лице-то, и печатаны на душіж-тъ на грѣшника, и отъ жत्वж-тъ която вѣчно ще пораснува ще знаете каквы сж были грѣхове-тъ му на землиж-тъ.

Така чръзъ единъ простъ и добъръ законъ, бждщность-та на всякой чловѣкъ ще бжде споредъ дѣла-та му, и грѣшникъ-тъ ще стане мъчителъ на себе си. Това само ще бжде довольно наказаніе ако страсты-тъ които сж вы владѣли тука, ставатъ за всегда по силны чръзъ всякое угожденіе. Мъдрость-та и правда-та на онзи законъ лесно и ясно ще ся виждатъ, ако вы быхте забѣлѣжили какъ ся относи той къмъ единъ добъръ чловѣкъ. Безсжмнѣнно вы сте забѣлѣжили че когато единъ чловѣкъ обыча слово-то Божіе, той го обыча повече и повече: така и единъ чловѣкъ колкото повече дава за полжж-тъ на чловѣчество-то, толкозъ повече съ доброволно сърдце ще го дава; той посѣва щедро и ще пожне единъ щедръ духъ, а онзи който посѣва скудно, поживя единъ скудентъ духъ. Така всяка добродѣтель ся уякчава съ повторително обученіе. Тойзи законъ е който възглашага прѣзъ страны-тъ отвѣдъ гробъ-тъ, “Който е святъ нека си е вече святъ—който е нечистъ нека си е вече нечистъ! Свѣтливый-тъ Ангели, чловѣцы-тъ, и духове-тъ на тъмнинжж-тъ, всички ся намиратъ подъ сжщый-тъ законъ, и споредъ него тѣ или ставатъ по приличны на вѣчнаго и вѣликаго Бога, или потънуватъ по дълбоко въ грѣхъ.—Неизмѣняемо-то естество на тойзи законъ е което осуetyава надѣжды-тъ на толкозъ много младежы. Тѣ мыслятъ че могатъ да угодяватъ на страсты-тъ си колкото щатъ, и тогазъ да прѣстанжтъ, и че нравственный-тъ характеръ тогазъ ще ся обърне и ще ся покорява на разумъ-тъ и на свѣсть-тъ, но тѣ усѣщатъ кѣсно, че

тойзи законъ гы е вече свързалъ толкова силно съ любезны-тъ имъ грѣхове щото да не могатъ да ся отдѣлятъ както тѣ учакувахъ. Охъ! Колко много съмъ видѣлъ които сж ся борили съ надѣжды и рѣшенія, безъ да могатъ да намѣрятъ нѣкое избавленіе! Тогазь трѣбва ли азъ да ви кажъ да опитате всякой обычай на тѣло-то, и да видите да нѣма нищо посѣяно тамъ което не ще да искате да порасте като сѣме-то и което не ще да искате да го види свѣтъ-тъ? Трѣбвали за мене по силно и по пълно да ви говорѣхъ че всички-тъ умственны обычаи които вы правите и съхранявате, добры или злы, ще ся усилятъ догдѣ никакъ не можете да ги отхвърлите, или да имъ ся противите?— Така и сщщій-тъ законъ владѣе въ нравственны-тъ обычаи. Оно-ва което вы написувате на душъ-тъ, тамъ вѣчно ще остане и неможе да ся заличи, но все по ясно ще ся чете. Това вы ще кажете не е нищо друго освѣнь силъ-тъ на обычай. Нека да е тѣй. Но законы-тъ по които обычаи-тъ ся усиливатъ сж между най чудны-тъ и неизмѣняемы-тъ законы които Богъ е утвърдилъ, и тѣ сж законы-тъ които азъ искахъ да ви изяснѣхъ.

мѣдры изрѣченія отъ ФРАНКЛИНА.

На ученолюбивый-тъ знаніе-то, и на богатый-тъ богатство-то сж като сила на юначество-то, и като рай на добродѣтель-тъ.

Ако искашь слугъ вѣренъ и когото да обичашъ, слугувай самъ на себеси.

Като пропадне гвоздей-тъ изгубва ся подкова-та, а като пропадне подкова-та, конь-тъ, а въ пропаданіе-то на коня изгубва ся и конникъ-тъ, зашто-то го пристига непріятель-тъ и го убива; и всичко това става зашто не обърналъ внимание на гвоздей-тъ въ подковъ-тъ на животното-то си.

Лошави-тъ жены, вино-то, *комарджилжк-то* и лихость-та намаляватъ имотъ-тъ и умножаватъ потребны-тъ нѣща.

По скѣпо ни става единъ недостаткъ нежели въспитаніе-то на двѣ дѣца.

Като купувашъ нѣщо което ти нетрѣба скоро ще продадешъ което ти най трѣбва.

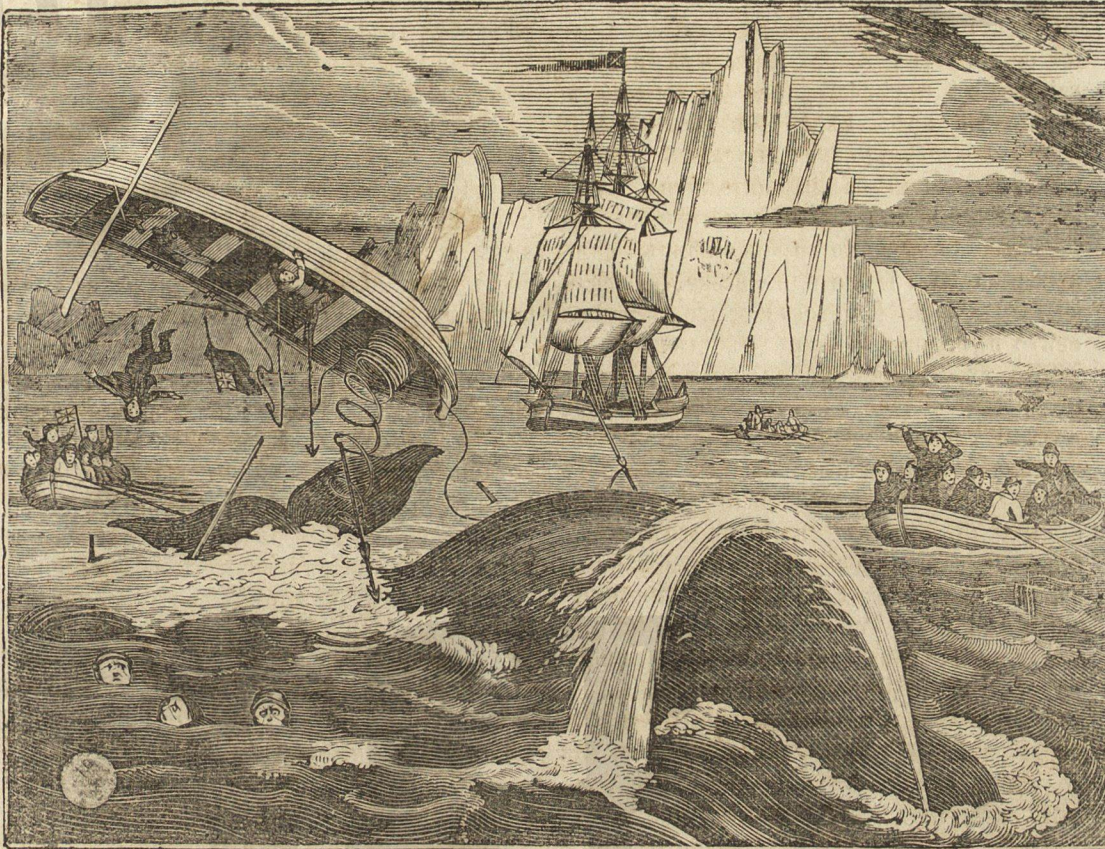
— Животъ-тъ ни виси отъ единъ тънькъ конецъ но Отецъ-тъ ни е който държи въ рѣжъ-тъ си конецъ-тъ.

ВЪРНА-ТА МАЙКА.

Една майка на койшто всички-тъ дѣца показвахъ плодове-тъ на благочестіе-то въ млади-тъ си години, като ѣхъ попиталъ нѣкой какъ е станѣло че тя има едно толкози добро вліяніе врѣхъ чеда-та си, отговорила така: — «Когато дѣца-та ми бѣхъ още малкы и сѣдѣхъ на коленѣ-тъ ми, като ги кѣпяхъ, дигахъ срдце-то си въ молбѣ къмъ Бога, Той да ги окѣпи въ онѣзи крѣвь която омыва отъ всякой грѣхъ. Като ги обличахъ, моляхъ небесаго си Отца, Той да ги облече въ о-блекло-то на Христовъ-тъ святостъ. Като имъ приготвяхъ ястіе-то моляхъ Бога да храни души-тъ имъ съ хлѣбъ-тъ небесенъ, и да имъ дава да пиятъ отъ водъ-тъ на животъ-тъ. Когато ги приготвяхъ за да отиватъ въ храи-тъ Божій, моляхъ ся да станѣтъ тѣла-та имъ храмъ за Святаго Духа. Когато ги проваждахъ на училище-то, слѣдувахъ стѣпки-тъ имъ съ молбы-тъ си, щото пѣтъ-тъ имъ въ животъ да бѣде като пѣтъ праведнаго, що свѣти повече и повече до свършенный-тъ день. И пощя като ги приспивахъ, тихо-то диханіе на душъ-тъ ми бѣше къмъ Бога, той да ги нагледува и въ отеческы-тъ си рѣцѣ да ги пригрѣне.

Може ли нѣкой да мысли че таивази една майка нѣма да добые едно вліяніе врѣхъ чеда-та си, и че таквозъ едно въспитаніе може ка бѣде бесплодно? Кой търговецъ бы ся усумнявалъ да приеме въ магѣ-тъ си момче-то на таквѣзи майкѣ? Кой не бы реклъ че споредъ майкѣ-тъ таквѣзи трѣбва да станѣтъ и дѣца-та ѣ? Кой може да присмѣтне всичто-то вліяніе на майкѣ-тъ? Вы Българкы майкы, които четете това, какво въспитаніе давате на чеда-та си? Какви искате да бѣдѣтъ онѣзи които ще бѣдѣтъ граждани-тъ въ Българіѣ слѣдъ нѣколко години, и отъ които ще зависи бѣдѣщность-та на Българскый-тъ народъ? Не ще ли го имате за голѣмъ честь, ако бы да ся казва за вашъ-тъ сынъ, “ето, достоинъ сынъ на достойнѣ майкѣ,” и да знаете че тойзи сынъ заслужва на народъ-тъ си по слѣдствіе на онова въспитаніе, което му сте дали и което чрѣзъ благодать-тъ Божиѣ е дало едно направленіе за всичкый му животъ?

КЫТЬ-ТЬ.

Горѣзложена-та картинка прѣдстави способъ-тъ съ който ся ловять голѣмы-тъ кытове въ море-то.

Кыть-тъ е най голѣмо-то животно което сега съществува на свѣтъ-тъ, и ако кытове-тъ и да ся казватъ рыбы и да живѣятъ въ водѣ-тъ, отличаваътъ ся отъ общій-тъ видъ рыбы въ това че раждатъ малки-тъ си живы и даватъ имъ да сучатъ, че дыхатъ отъ въздухъ-тъ а не отъ водѣ-тъ, и че кръвъ-та имъ е топла.

Дължина-та на най голѣмый-тъ видъ е отъ 60 до 70 педи Англійскы, (30 лакти и повече.) Опашка-та е 6 педи дълга и до 25 педи широка, и глава-та е обыкновенно единъ четвъртъ на всичкѣ-тъ дължинѣ, и има ноздры-тъ на горѣ прѣзъ които испуща водѣ-тъ високо на горѣ и приема въздухъ-тъ. Като дохожда на повърхность-тъ, та исхвърля водѣ-тъ и приема въздухъ-тъ, (зема солукъ) послѣ може да слѣзе долу въ водѣ-тъ и стои тамъ половинъ часъ или до единъ часъ врѣме, но обыкновенно дохождатъ горѣ за дыханіе въ десетъ

минути единѣждъ, и лѣжатъ тамъ горѣ до двѣ минути, въ което врѣме хвърлятъ водѣ-тъ 7, 8 нѣти, и пакъ слѣзватъ.

Разни видове има отъ това животно, нѣкои по голѣмы и други по малки. Нѣкои си ся гонять повече за *балина-та* а други повече за *масло-то*. Балина-та не е отъ кости-тъ на кытъ-тъ, както мнозина мислятъ, но е едно костовидно и много еластическо нѣщо което ся наиѣрва наредено въ дългы прѣчки въ горніѣ-тъ частъ на уста-та, и вижда ся че тѣзи балины помагатъ въ прѣцѣждаше-то, или улавяне-то на малки-тъ рыбы и животинки които влѣзватъ въ онѣзи широки уста. На тойзи видъ кытъ уста-та сѣ широки щото единъ каикъ бы можилъ да влѣзе, но гърклявъ-тъ, прѣзъ дѣто глѣта, едвамъ побира рѣжжѣ-тъ на челоуѣкъ.

Отъ другъ единъ видъ кытове зематъ най добро-то масло, и това нѣщо което ся казва *сперманцетъ*. Тойзи видъ нѣма балины, но има 40, 50 жѣбы; уста-та му сѣ много широка, и може челоуѣка да поглѣгне. Отъ единъ такъвъ кытъ зематъ до 80 варели *мамо* и 15

варелы сперманцетъ. Голѣмы-тѣ кытове повече ся намѣрватъ въ Сѣверный-тѣ Океанъ и много кораби излѣзуватъ всякъ година изъ Американскы-тѣ и Англійскы-тѣ пристанища за да ги ловятъ. Ловцы-тѣ като съгледатъ отъ далечъ нѣкой кытъ че хвърля водж-тж, скоро спускатъ ладіи-тѣ си натѣмени съ съ всичкы-тѣ потребности, и когато го наближаватъ ударятъ го съ единъ видъ копіе на което има едно вѣже, най малко 100 колачи (растега) дълго, искусно свито въ единъ чубуръ въ дѣно-то на ладіи-тж. Щомъ усѣти кытъ-тѣ че го помуши онова желѣзо, тозъ часъ слѣзва долу и толкози силно истегля вѣже-то, щото чловѣцы-тѣ трѣбва да поливатъ съ водж за да ся не запали ладія-та, и пакъ трѣбва единъ да стои готовъ съ брадва да отсѣче вѣже-то ако бы да ся закаче въ развиваніе-то, инакъ скоро потегля ладіи-тж подъ водж-тж и ѣж потопява. Това вѣже ако излѣзва всичко трѣбва още едно да ся принади.

Най сетиѣ кытъ-тѣ пакъ възлѣзва и тогава наближаватъ го и ся трудятъ да го ударятъ съ единъ остръ ножъ натѣкнѣтъ на единъ дългъ прѣтъ. Пакъ слѣзува и пакъ възлѣзува и разбива морето съ опашкж-тж си додѣ най сетиѣ му даватъ нѣкой смъртоносенъ ударъ, и чудовищно-то животно ся обраща на страиѣ, и издѣхнува. Но много пѣти борба-та става много страшна. Единъ ударъ отъ онѣзи опашкж стига да строши най якж-тж ладіи на хыляды парчета, и много пѣти ся случаватъ таквызи приключенія както това което е прѣдставено въ картинкж-тж, гдѣто ся види че кытъ-тѣ разлютенъ отъ раны-тѣ си е ударилъ съ опашкж-тж си ладіи-тж и хвърлил ѣж горѣ въ въздухъ-тѣ, и бѣдны-тѣ чловѣци изъ неѣж сѣ паднѣли въ море-то, гдѣто по много-то отъ тѣхъ ще ся удавѣтъ прѣди да можѣтъ да ги стигнѣтъ другари-тѣ имъ които идѣтъ на помощь.

На умираиѣ като е, ако бы да слѣзне кытъ-тѣ и да умре долу въ водж-тж, не го виждатъ вече; нищо не може да го истегли отъ дълбины-тѣ на морето, и всичкый-тѣ трудъ на ловцы-тѣ на праздно отива. Но като умира на горѣ, тамъ ще лежи и нѣма да потѣне. Вързуватъ го съ вѣжя край корабъ-тѣ, и

тогазъ стоятъ на тѣло-то му отъ горѣ и съ дългы лопати като ножъ остри прѣрѣзуватъ отъ трупъ-тѣ масъ-тж, която прилича на свинскѣ масъ, на кѣсове 20 педѣ дългы, и съ куку спуснѣты отъ върхъ-тѣ на мачтж-тж (дирекъ-тѣ) дигатъ ги на горѣ и ги турятъ въ амбаръ-тѣ, а послѣ ги срѣзуватъ на по малкы кѣсове и ги сваряватъ въ казаны за да извадятъ чисто-то масло.

Въ картинкж-тж дѣто ся виждатъ задъ корабъ-тѣ като бѣлы планины, тѣ сѣ ледове-тѣ, които въ Сѣверный-тѣ Океанъ ся намѣрватъ, и като ся стопли врѣмѣ-то, откѣртоватъ ся и плаватъ кѣдѣ южны-тѣ страны. Намѣрватъ ся по нѣкогашъ два милья широки и като планинж высоки, и ставатъ много опасно за корабы-тѣ, които по нѣкогашъ ся уловятъ между двѣ таквызи ледны пладины и като нѣма вѣтръ чрѣзъ който да избѣгнѣтъ отъ страшно-то си положеніе, ледове-тѣ ся сближаватъ и ги затиснуватъ.

Кытоловици-тѣ не само теглятъ всичкы тѣзи бѣдствія, но обыкновенно отсѣтствуютъ по двѣ тры години отъ домове-тѣ си додѣ исполнѣтъ товаръ-тѣ си и можѣтъ безъ пагубж да ся върнѣтъ. Когато видите балины-тѣ, които толкози ся употрѣбляватъ въ умбrelы-тѣ, въ женскы-тѣ дрехы и въ другы употрѣбенія, и като видите чисты-тѣ бѣлы свѣщи, които отъ сперманцетъ ся правятъ, и чисто-то кытово масло, мыслѣте за трудъ-тѣ и за опасность-тж които прѣтърпяватъ кытоловици-тѣ.

Нѣмамы мѣсто за по пространно описаніе, но надѣвамы ся и съ толкозъ да подбудимъ млади-тѣ си читатели кѣмъ испытваніе на природнж-тж исторіиѣ, за да имъ ся развиватъ умове-тѣ чрѣзъ издирваніе-то на чудесны-тѣ дѣла Божіи.

—Богатый-тѣ Ротшилдъ единъждъ като былъ на едно угощеніе гдѣто присѣтствовали много господіе и госпожи, една госпожа го попытала заради сына си какъвъ свѣтъ бы далъ той, какъж работж да улови, или въ какъж тѣрговіиѣ да встѣпи сынъ ѣ за да има добрж печалбж и да стане богатъ.

Милліонеринъ-тѣ на частъ-тѣ ѣ отговорилъ, «Кыбриты да продава, госпожо, кыбриты да продава. Ето тѣрговія добра, стига само да има доволно куповачи.»

ВАЖНЫ ПИТАНИЯ.

Има единъ Богъ. Той е който тя стх-
ранява, той може и да тя погуби. *Мы-
слишь ли всякой день за него ?*

Ты имашъ душъ. Мыслишь ли и gry-
жишь ли ся за душъ-тъ си, колкото ся
грыжишь за тѣло-то си ?

Грѣшникъ си. Знаешъ ли какъ ся спа-
сѣва грѣшникъ-тъ ?

Има Спаситель. Искашъ ли той да спа-
се и тебе ?

Има едно страшно наказаніе въ пѣклъ-
тъ. Подвизавашъ ли ся да отбѣгнешъ отъ
него ?

Има единъ славенъ Рай Божій. Въ пѣтъ-
тъ ли си къмъ него ?

Скоро ще умрешъ. Приготвенъ ли си
за смърть-тъ ?

Трѣбва да излѣзешъ прѣдъ сѣдовище-
то Христово. Сѣдба-та ти тамъ каква
ще бѣде ?

Сѣстояніе-то ти както ще ти ся от-
сѣди тамъ ще е вѣчно. За тебе вѣчно
успокоеніе и радость ли, или вѣчна скръбъ
и мъка ще е то ?

Трѣбва да получишь прощеніе чрѣзъ
кръвъ-тъ Христовъ, и освященіе чрѣзъ
Духа Святаго, инакъ не можешъ да бѣ-
дешъ спасенъ. Това търсишь ли го всякой
день ?

Безъ святость никой нѣма да види Го-
спода. Стараешъ ли ся да е святъ жи-
вотъ-тъ ти ?

Има една книга (Св. Писаніе) която
ще ти даде най добры свѣдѣнія за всич-
кы тѣзи въпроси. Четешъ ли ѿ ? испыт-
вашъ ли ѿ ?

— По добръ е като Лазаря да про-
сишь хлѣбъ додѣ си на тойзи свѣтъ, а
не да си като богатый-тъ въ пѣклъ-тъ,
да просишь една капкъ водъ и ти не
даватъ.

— Испѣждатъ ли ны изъ градове-тъ ?
Не могатъ да ны испѣждатъ изъ онзи градъ,
който е въ небеса-та. Това ако бы мож-
ли наши-тъ гонители да сторятъ тогава
бы направили нѣщо, но като не могатъ
да сторятъ това, гоненіе-то имъ е само
като че ны прѣскали съ водъ, или съ
вѣтръ ны удряли. (*Григорій Назіанскій.*)

— Нѣма вѣже, и нѣма оковы, които
могатъ да теглятъ или да вързватъ тол-
козь силно колкото може любовь-та да
тегли и да вързува само съ единъ тѣ-
нѣкъ конецъ.

ЗА ДѢЦА-ТА.

СМѢТКА НА КОСТА.

Едно дѣте което ся зовеше Коста,
дванадесетъ годинъ на възрастъ, бѣше
първо въ класъ-тъ на ариѣметикъ-тъ.
Единъ вечеръ когато майка му бѣше о-
тишла да посѣти една съсѣдкъ която
бѣ болна, той ся упражняваше въ ариѣ-
метикъ-тъ и прилагаше разны числа на
таблицъ-тъ си. А като прѣмина доста
врѣме въ това, обърнъ ся къмъ бащъ си
та му рече : “Тате, дай ми, молихъ, е-
динъ въпросъ и ще видишь колко скоро
ще го рѣшъ.” Твърдѣ добръ, рече баща
му. Ето единъ въпросъ : Една благород-
на жена намѣри единъ върхъ прагъ-тъ
на портъ-тъ си едно дѣте повито въ
пелени, което като видѣ пожали го, зѣ
го, и рѣши да го направи посыненникъ. А
като стигнъ дѣте-то на дванадесетго-
дишенъ възрастъ, оназь госпожа направи
слѣдующъ-тъ смѣткы. Иждивихъ за за-
платъ и за хранъ на една подойкъ по
55 гроша на мѣсеца за три години. За
облѣкло на дѣте-то по сто гроша на го-
динъ-тъ. За хранъ за 10 години по 200
гроша на годинъ-тъ. За книги по 60
гроша за 6 години. За други дребны
разноски по 20 гроша за 6 години. За
лѣкарь и лѣкарства 200 гр. за 12 години.

Можешъ ли сега, рече баща му, да на-
мѣришь колко е иждивила тази госпожа
за това дѣте до дванадесето-то лѣто на
възрастъ-тъ му ? “Могъ,” отговори Ко-
ста; и тутакси като умножи и приложи
разны-тъ числа намѣри че госпожа-та
бѣше иждивила 5,980 гроша. Послѣ ся
обърнъ къмъ бащъ си, та рече съ почу-
дваніе “станжло ѿ много скъпо !”

Наистинъ, сыне мой, твърдѣ много, ре-
че баща му ; но кажи ми, можешъ ли ты
да заплатишь онова количество ? Какъ
да го заплатишь азъ, който нѣмамъ пове-
че отъ три гроша, които ми гы даде дѣ-
до ми на новъ годинъ ? Но ты си дѣ-
те-то който си длѣженъ всичко-то това
количество и още повече на една до-
бръ и услужливъ госпожъ. Коста го по-
гледнъ зачуденъ.

Наистинъ, сыне мой, рече баща му, ты
си точно на дванадесетъ години, и май-
ка ти ся е грыжила за тебе още отъ какъ
си ся родилъ ; исхранила тя е, старала
ся е да ти прави дрехы, дала ти е срѣдъ-

ство да ся изучишь и до сега си живѣлъ съ лесинѣж и въ голѣмо услуженіе. Но вчера, когато тя видѣхъ съ намусено лице, защото майка ти ти прати на пазарь, ето, рекохъ, въ себе си, Косто ако и да е длъженъ толкосъ пары на майкѣ си, които не може да исплати, пакъ мамре, защото го праща на едиѣ малкѣ работѣ; и това, сыне мой, оскърби мя много.

Съ този способъ имашъ ли намѣреніе да исплатишь дългъ-тъ си къмъ майкѣ си? Тя е прѣтелгила много, за които не ще да можешъ никога да ѝ исплатишь съ пары. Що можешъ да ѝ въздадешъ за всякоденны-тъ ѝ старанія за тебе? За нейно-то неспаніе и неспокойствіе, кога си боленъ? За услуженія-та ѝ, и за голѣмѣ-тъ ѝ любовъ къмъ тебе? Хлѣбъ можешъ да купишь и друго що е потребно за у дома, но любовь-тъ никога не можешъ да исплатишь; за това, сынко, трѣбва да слушашъ и да обичашъ майкѣ си.

Косто уеѣти на сърдце-то си истинѣ-тъ на разсѣженія-та на бащѣ си, и сътъ сълзы ся обѣща че занарѣжъ ще обича и слуша майкѣ си, на който бѣ длъженъ за всичко.

Не може ли нѣкой да уприличи това повѣствованіе и на много други отъ малкы-тъ читатели? И нѣмамы ли право да чакамы да видимъ таквызъ да станѣтъ подражатели на Коста? Ный не само съвѣтваемъ това, но и вѣрваемъ, че всички които до сега сѣ въ какво да е нѣщо оскърбили родители-тъ си, ще познаѣтъ грѣшкы-тъ си и ще рѣшатъ за напѣдъ да обичать и да слушатъ бащѣ си и майкѣ си.

— Александръ Великий ималъ въ войскѣ-тъ си единъ войникъ който ся зовеше Александръ а былъ твърдѣ малодушенъ и страхливъ. Царь-тъ разгѣвенъ отъ страхливо-то поведеніе на недостойный-тъ войникъ му реклѣ. “Или промѣни име-то си, или прави честь на това име.” Не може ли и сѣщо-то да ся каже на много които ся наричатъ Христіани?

— Попытали одного отъ пустымы-тъ Арапы, “Отъ дѣ знаешъ ты че има Богъ? Арапинъ-тъ съ усердіе отговорилъ” отъ дѣ знамъ азъ чловѣкъ ли е било или камила е было това що минѣ нощесъ край чадъръ-тъ ми? Не отъ *диры-тъ* ли ся познава?

СТИХОТВОРЕНІЕ.

ЦАРСТВО-ТО ХРИСТОВО.

(Вижь 72-й Псаломъ.)

1

Кога ты, о Създателю,
Ще покоришь свѣтъ-тъ Христу?
Дай царство-то на Сына си,
И силѣ-тъ му утвърди.

2

Достоинъ е Сіонскый Царь
Да е надъ всички Господарь;
Ще сѣди сиромасы-тъ,
И угнѣтены-тъ спасе.

3

Ще слѣзе Той като роса
На покосенѣ-тъ трѣвѣ,
И праведникъ-тъ ще цвѣти
Сътъ славѣ въ неговы-тъ дни.

4

И въ смъртнѣ сѣнкѣ що лежатъ
Народи ще ся веселятъ:
Миръ ще тече като рѣка
Съ любовь по всички-тъ земѣ.

5

Да хвали вѣчно нашій Спасъ
Небе-то нека вдигне гласъ;
И да прослави Божій Сынъ
Земя-та нек' рече, Аминь.

— Любовь-та е ключъ-тъ който отвара всяко сърдце. Любовь-та въ сърдце-то повелѣва на всички-тъ чувства; главно-то кобело е, споредъ което ся върти и всяка-та макина.

— Който не рачи да прости едиѣ обидѣ самъ си разваля мостъ-тъ прѣзъ който ще иска единъ день той самъ да прѣмине. (Вижь Марка 11; 25.)

— Клевтници сѣ като мухи които оставятъ всички-тъ добри части на тѣло-то и кацатъ само на нѣкоѣ гнойнѣ ранѣ.

ПЫТАНІЯ ВРѢХЪ СВ. ПИСАНІЕ.

62. Коя часть отъ Писаніе-то бѣ писана въ тѣмницѣ?
63. Въ коѣхъ тѣмницѣхъ, и отъ кого?
64. Коя часть бѣ писана въ заточеніе въ единъ островъ?
65. Кой бѣше писатель-тъ, и кой е островъ-тъ?

Притежатель на вѣстника и на печатницѣ-тъ
А. Минасіанъ, у Джамлѣ-ханъ.